

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Bibliografia	XIII
Wykaz cytowanych orzeczeń	XXI
Wstęp	1
1. Problematyka.....	1
2. Cel badawczy.....	2
3. Struktura.....	3
4. Tezy.....	4
5. Uwagi metodologiczne.....	4
6. Uwagi terminologiczne.....	5
Rozdział I. Ekonomiczna analiza prawa jako nurt filozoficzno-prawny	7
§ 1. Uwagi wprowadzające.....	7
§ 2. Jakie metody są szczególnie efektywne w analizie prawa?.....	8
I. Modele i badania empiryczne	9
II. Racjonalność podmiotów	10
1. Maksymalizacja użyteczności oczekiwanej.....	11
2. <i>Homo oeconomicus</i>	12
3. Maksymalizacja bogactwa	13
III. Określona miara dobrobytu społecznego	14
1. Efektywność w sensie <i>Pareto</i>	14
2. Efektywność w sensie <i>Kaldora-Hicksa</i>	14
§ 3. Pytanie o normatywność prawa według analizy ekonomicznej.....	15
I. Efektywność prawa	15
1. Efektywność prawa – teza pozytywna.....	16
2. Efektywność prawa – teza normatywna.....	17
3. Materialna i proceduralna efektywność normy prawnej.....	17
II. Konsekwencjonalizm ekonomicznej analizy prawa.....	18
1. Utylitaryzm	18
2. Ekonomiczna analiza prawa jako utylitaryzm norm (powinności).....	19
§ 4. Jakie są główne cele prawa i jak mogą być one osiągnięte.....	20
I. Dylemat więźnia.....	20

II. Twierdzenie <i>Coase'a</i>	22
III. Cele prawa w świetle dylematu więźnia oraz twierdzenia <i>Coase'a</i>	24
§ 5. Czym jest prawo według <i>law and economics</i>	25
§ 6. Wnioski.....	27
Rozdział II. Ekonomiczna analiza procesu cywilnego	28
§ 1. Uwagi wprowadzające.....	28
§ 2. Istota, funkcja i efektywność procedury cywilnej w prawie polskim.	28
I. Pojęcie postępowania cywilnego.....	29
II. Pojęcie prawa o postępowaniu cywilnym.....	30
III. Pojęcie procesu cywilnego.....	30
IV. Zasadnicze funkcje postępowania cywilnego.....	31
V. Zasadnicze funkcje procesu cywilnego.....	31
VI. Efektywność postępowania cywilnego	33
VII. Podsumowanie	35
§ 3. Proces cywilny z perspektywy prawno-ekonomicznej.....	36
I. Proces cywilny z perspektywy społecznej	36
1. Koszty błędnego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.....	37
2. Koszty procesu cywilnego.....	38
II. Proces cywilny z perspektywy uczestniczących w nim podmiotów	40
1. Etapowość procesu cywilnego.....	40
2. Proponowany podstawowy model procesu cywilnego	42
3. Założenia proponowanego podstawowego modelu procesu cywilnego	44
4. Pierwszy etap podstawowego modelu procesu cywilnego – decyzja w przedmiocie wystąpienia z powództwem	45
5. Drugi etap podstawowego modelu procesu cywilnego – decyzja w przedmiocie zawarcia ugody.....	47
6. Trzeci etap podstawowego modelu procesu cywilnego – spór przed sądem.....	53
III. Uzupelnienie modelu podstawowego.....	56
1. Postępowanie odwoławcze.....	57
2. Koszty postępowania – reguła amerykańska i reguła europejska	59
§ 4. Wnioski.....	62
Rozdział III. Postępowanie grupowe w Polsce na tle porównawczym	64
§ 1. Uwagi wprowadzające.....	64
§ 2. Federalna regulacja amerykańska.....	65

I. Certyfikacja <i>class action</i>	66
1. Liczebność klasy (<i>numerosity</i>).....	67
2. Podobieństwo zagadnień faktycznych lub prawnych (<i>commonality</i>).....	67
3. Typowość roszczeń reprezentanta (<i>typicality</i>)	68
4. Adekwatna reprezentacja klasy (<i>adequate representation</i>)...	68
5. Możliwość zdefiniowania klasy	69
II. Trzy typy postępowania <i>class action</i>	69
1. <i>Incompatible standards</i> oraz <i>impending of interests class</i> <i>actions</i>	70
2. <i>Injunctive class actions</i>	70
3. <i>Common questions class actions</i>	71
A. Przeważanie kwestii wspólnych (<i>predominance</i>)	72
B. Efektywność procedury (<i>superiority</i>)	72
4. Przebieg postępowania i ochrona interesów członków klasy	73
5. Orzeczenie kończące postępowanie	74
III. Wynagrodzenie prowizyjne	74
IV. Podsumowanie	76
§ 3. Regulacja angielska.....	77
I. <i>Representative proceedings</i>	77
1. Pojęcie tego samego interesu (<i>same interest</i>)	78
2. Pozycja reprezentanta	78
3. Dochodzenie roszczeń pieniężnych	79
II. <i>Group Litigation Orders</i>	80
1. Postanowienie o ustanowieniu GLO.....	80
2. Przebieg postępowania GLO	82
3. Orzeczenie kończące postępowanie	83
III. Wynagrodzenie warunkowe	83
IV. Podsumowanie	84
§ 4. Regulacja szwedzka	85
I. Wszczęcie postępowania grupowego.....	85
II. Przesłanki dopuszczalności postępowania grupowego.....	85
III. Pozycja reprezentanta.....	86
IV. Orzeczenia kończące postępowanie.....	87
V. Wynagrodzenie warunkowe	87
VI. Podsumowanie	88
§ 5. Regulacja polska.....	88
I. Pojęcie postępowania grupowego w prawie polskim.....	88

II. Funkcje postępowania grupowego w zamyśle polskiego ustawodawcy	89
III. Ogólna charakterystyka przebiegu postępowania grupowego....	92
1. Postępowanie w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego.....	93
A. Pozew w postępowaniu grupowym	94
B. Sprawy nadające się do rozpoznania w postępowaniu grupowym.....	95
C. Jednorodzajowość oraz ta sama lub taka sama podstawa faktyczna roszczeń.....	96
D. Ujednolicenie roszczeń pieniężnych.....	97
E. Postanowienie kończące etap certyfikacji postępowania grupowego.....	100
2. Postępowanie w przedmiocie ostatecznego ukształtowania składu grupy	102
A. Ogłoszenie o wszczęciu postępowania grupowego	102
B. Składanie oświadczeń o przystąpieniu do grupy.....	104
C. Zarzuty co do członkostwa w grupie	106
D. Postanowienie kończące etap kształtowania składu grupy	107
3. Postępowanie rozpoznawcze	108
A. Pozycja reprezentanta grupy	108
B. Brak możliwości udziału prokuratora albo organizacji społecznych w postępowaniu grupowym.....	110
C. Postępowanie dowodowe – brak prekluzji.....	110
D. Rola sądu w postępowaniu grupowym.....	112
E. Wyrok	114
IV. Posumowanie.....	115
§ 6. Wnioski.....	115
Rozdział IV. Ekonomiczna analiza postępowania grupowego	118
§ 1. Uwagi wprowadzające.....	118
§ 2. Zbiorowe dochodzenie roszczeń jako odpowiedź na problem działania wspólnego	119
I. Pojęcie problemu działań wspólnych.....	120
II. Dylemat istniejących dóbr wspólnych oraz dylemat wytwarzania dóbr wspólnych	121
III. Problem działań wspólnych, a sytuacja potencjalnych uczestników postępowania grupowego.....	122
IV. Podsumowanie	123

§ 3. Postępowanie grupowe jako mechanizm uzgadniania interesów indywidualnych z interesem społecznym	123
I. Agregacja roszczeń.....	124
II. Reprezentacja przez osobę trzecią.....	125
III. Wynagrodzenie prowizyjne	126
IV. Ekonomiczne podejście do funkcji procesu cywilnego na przykładzie zbiorowego dochodzenia roszczeń.....	128
V. Podsumowanie	131
§ 4. Problem agencji (<i>agency problem</i>)	131
I. Zapewnienie zgodności interesów reprezentanta z interesami członków klasy albo grupy	132
II. Kontrola działań reprezentanta (lub profesjonalnego pełnomocnika procesowego).....	133
III. Konieczność aktywnej roli sądu.....	134
§ 5. Postępowanie grupowe a sprawy o negatywnej i pozytywnej wartości oczekiwanej.....	136
I. Otwarcie drogi do dochodzenia roszczeń o negatywnej wartości oczekiwanej.....	137
II. Ułatwienie dochodzenia roszczeń o pozytywnej wartości oczekiwanej.....	138
§ 6. Model <i>opt-out</i> a model <i>opt-in</i> zbiorowego dochodzenia roszczeń w ujęciu prawno-ekonomicznym	139
I. Model <i>opt-out</i> a model <i>opt-in</i> – uwagi wstępne	140
II. Model <i>opt-out</i> a model <i>opt-in</i> – korzyści skali	142
III. Model <i>opt-out</i> a model <i>opt-in</i> – polubowne rozstrzygnięcia sporu.....	143
§ 7. Szczegółowe uwagi dotyczące wybranych aspektów polskiego postępowania grupowego w ujęciu prawno-ekonomicznym	144
I. Polskie postępowanie grupowe jako odpowiedź na problem działań wspólnych	145
II. Pierwszy etap procesu – decyzja w przedmiocie wystąpienia z powództwem	146
1. Opłata od pozwu w postępowaniu grupowym.....	147
2. Przymus adwokacko-radcowski.....	148
3. Obowiązek ujednoczenia roszczeń pieniężnych.....	148
4. Kaucja na zabezpieczenie kosztów procesu.....	149
5. Pierwszy etap procesu – podsumowanie.....	151
III. Drugi etap procesu – decyzja w przedmiocie zawarcia ugody..	151
1. Mniejszy interes pozwanego w zawarciu ugody.....	152

2. Brak mechanizmu zbliżania opinii stron procesu w toku postępowania.....	153
3. Wyrok ustalający odpowiedzialność pozwanego jako mechanizm zbliżania opinii stron po postępowaniu	154
4. Drugi etap procesu – podsumowanie	154
IV. Trzeci etap procesu – spór przed sądem	155
1. Mniejsze korzyści skali w postępowaniu grupowym.....	155
2. Zasady zwrotu kosztów procesu w postępowaniu grupowym.....	156
3. Trzeci etap procesu – podsumowanie.....	158
V. Problem agencji w polskim postępowaniu grupowym.....	158
1. Pozycja reprezentanta względem członków grupy	159
2. Zapewnienie zgodności interesów reprezentanta i jego pełnomocnika procesowego z interesami członków grupy..	160
3. Kontrola ze strony członków grupy.....	161
4. Kontrola ze strony sądu	162
5. Problem agencji w polskim postępowaniu grupowym – podsumowanie.....	162
VI. Rola sądu w polskim postępowaniu grupowym.....	163
VII. Wybrane aspekty polskiego postępowania grupowego w ujęciu prawno-ekonomicznym – podsumowanie	164
§ 8. Wnioski.....	166
Zakończenie	168
Indeks rzeczowy	175